

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De tertio p[re]cepto eccl[es]ie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De preceptis

fuerit. Obligant autē cūcti fideles ad ieiunandū totā q̄dragesimā: vt pz de cō
secra. di. v. q̄dragesima. Et s̄l̄r ieiunia q̄tuor tēporū: z ceteras vigiliās: vt h̄
di. lxxvj. p. totū. habet autē istud p̄ceptū multas declaratiōes z exceptiōes: t̄do
nota sub breuib; q̄ nullus obligat ad ieiunū ecclie añ vigesimūpmū annum.
Rō hui⁹ assignat a sctō Tho. in. iij. sentē. dist. xv. vbi mouet dubiū. Vt pue
ri teneant ad ieiunū: in r̄s̄tione ad. iij. arg. Nā d̄t q̄ in pueris req̄rit̄ cib; nō so
lū ad actū nutritiue: s; etiā ad actū augmētatiue p̄tur; qz de residuo nutritiue
r̄t fit augmētū. Et qz p̄tus nature in pueris nōdū p̄ualuit: nō possunt s̄l̄ mul
tū de cibo assumere: qz naturalis p̄tus illud p̄uere nō possit: z t̄do indigene
freq̄nti cibi sumptiōe: z p̄ter hoc eis nō cōpetit ieiunū dum sūt in augmēto.
Tēpus em̄ augmēti fm̄ p̄m est vsq; ad finē tertij septēnij vt in plurib; qz res
naturales nō currāt semper eodē modo: sed vt freq̄nter. Et ideo ante hoc t̄ps
nō artant pueri ad oīa ieiunia ecclie fuāda. Sed qz q̄nto ad terminū p̄dictū
appropinquāt: t̄tō p̄tus nature magis roborat̄ z augmētū corp̄is tardius p̄
cedit: cū in p̄mis quinq; annis pueniat puer ad medietatem totū augmēti vt
p̄hs d̄t. T̄do fm̄ q̄ magis appropinquāt ad p̄dictū terminū sunt eis magis ie
iunia cōmēsurāda. hec Tho. Hinc hiero. ad athletā de institutiōe paulē filie
sue: eplā incipit. Br̄s ap̄ls Paul⁹ scribēs ad Cor. d̄t sic. Displicet mihi ma
xime in teneris etatib; longa z imoderata ieiunia. Exp̄imento didici a sellū in
uia cum lassus fuerit diuerticula q̄rere. hec Hiero. Excusant etiā a ieiunio
mulieres p̄gnātes z lactātes q̄ tā sibi q̄ filio puulo diligēti cura p̄uidere tenen
tur. S̄l̄r infirmi nō obligant ad ieiunū: sed nō oīs infirmās excusat a ieiunū
nō: s; t̄m illa q̄ tollit appetitū comedēdi. Etiā pauperes fm̄ Tho. z Durandū
in. iij. sen. di. xv. q̄ simul h̄re nō possunt hora comestiōis cōpetentē refectionē:
sicut frequēter egenis p̄tingit q̄ frustatim elemosynas q̄rūt nō tenent ad ieiunū.
Vel etiā q̄ ex p̄cedēti necessitate t̄m debilitati sunt q̄ ieiunū sufferre nō
possunt. Itinerātes q̄ z laborātes excusant a ieiunio. S; intellige sane h̄
Tho. in. iij. sentē. di. xv. z in. ij. q. cxlyij. ar. iij. Nā d̄t q̄ si pegrinatio z opis
labor cōmode differri possit aut diminut absq; d̄rimēto corporalis salutis z
exterioris status q̄ requirit̄ ad cōseruationē corporalis vl̄ sp̄ualis vite nō sunt p̄
pter hoc ieiunia ecclie p̄termittēda. Si autē imminet necessitas: statim pere
grinādī z magnas d̄reas factēdi: vel etiā multū laborādī: vel p̄ter p̄seruatio
nē vite corporalis: vel p̄t̄ aliq̄d necessariū ad vitā sp̄ualē. z simul cū hoc nō possūt
ecclie ieiunia obseruari nō obligat hō ad ieiunandū: qz nō videt̄ fuisse int̄ctio ec
clesie statuētis ieiunia: vt p̄ hec impediret altas p̄as z magis necessarias cau
sas. hec Tho. Durandus p̄o in. iij. sentē. di. xv. q. ij. d̄t. q̄ pegrinātes si assu
munt volūtate pegrinationē nullo modo licet frāgere ieiunū. Quādo autē
imponit̄ a cōfessore capiendū est t̄ps vt expleat̄ absq; ieiunij fractiōe. Et si iei
unū infra t̄ps pegrinatiois occurrat tēperādus est labor vt ieiunū obseruet̄:
qz nō videt̄ sufficiens rō trāsgrediēdi p̄ceptū ecclie p̄t̄ illud quod volūtate assu
mit̄: vel a simplici sacerdote imponit̄. hec Durandus. Excusant etiā senes
z antiqui q̄ grauati sento sufficiens refectionē sumere nō possunt. Nec est de
terminata etas vsq; ad quos annos: quis teneat ad ieiunū. T̄do si sunt fortes
ad tolerandū ieiunū nō excusant̄. Plura alia occurrerēt ad explicandū sup̄ h̄
precepto q̄ breuitatis causa relinquunt̄.

De tertio p̄cepto ecclie.

Ertiū p̄ceptū ecclie est de auditiōe missē dieb; d̄nicis z festiuis. Qui er
go sine causa rōabili nō audit missam integrā dieb; festiuis q̄ sunt d̄ p̄
cepto ecclie: vel ex p̄ceptu. Aut negligētia: aut ex leuitate eūdi ad vena
tiōes: aut ad p̄suaia vl̄ alias recreatiōes: siue ex cupiditate lucrādī: aut ex igno
rātia crassa: peccat mortāl̄ toties q̄tiens d̄missit. Vñ de p̄se. dist. j. missas. d̄z

fic. *D*iffas die dñica secularibz totas audire spēalt ordie pēpim? ita vr ante bñdictionē sacerdotz egredi ppls nō psumat: q̄ si fecerint ab ep̄o publice p̄fun-
dant. *H*ec ibi. Plura occurrerēt ad discutendū sup̄ isto textu. Sed oibz di-
missis tal mouet dubitatio: *U*tr̄ istud p̄ceptū ecclie de auditiōe misse intelli-
gat nō solū de die dñico: s̄ etiā de alijs diebz festiuis. Et videt q̄ nō: q̄ i textu
allegato d̄: tñ de die dñico. *H*ic sub breuibz q̄ p̄ceptū istud est gñale nō soluz
ad diē dñicā: s̄ ad oīa alia festa q̄ sūt de p̄cepto. *N*ā vbi est eadē rō: ibi est idē
ius: q̄ de s̄ibz idē est iudiciū. *R*ō aut̄ q̄re fuit statutū ab ecclia de auditiōe
misse: videt fuisse ista: vt. s̄ in hoc modico tpe hō dirigit seipm ad deū z vacet
diuinis. Sed alia de causa fuerūt addita: alia festa ad dies dñicos sub p̄cepto
nisi vt vacet rebz diuinis: ergo videt q̄ istud p̄ceptū de audiēdo missaz debeat
extendi ad alia festa.

De quarto precepto ecclesie.

*Q*uartū p̄ceptū ecclie est de sacramēto p̄fessionis. *N*ā p̄cipit ecclia vt q̄li
q̄ ber postq̄ venerit ad annos discretiōis saltē sel̄ in anno p̄fiteat̄ pctā sua
pp̄rio sacerdoti. *D*icit̄ aut̄ pp̄rius sacerdos q̄cūqz h̄z potestātē absolnēdi
ordinariā vel delegatā: siue sit cōis siue singularis. *S*i q̄s ḡ nō p̄fiteat̄ semel in
anno habēs annos discretiōis peccat mortalit̄ si q̄s ex negligētia hoc faciat: se-
cus si ex impotētia. *U*el q̄ nō habeat coplā p̄fessoris: vt q̄ est excōicatus: nec
p̄ eū stat qn querat z pcuret absolutiōe. *U*el q̄ differt aliq̄bz diebz de cōsilio
sacerdotis. *N*ō pōt aut̄ sacerdos deobligare aliq̄bz ab hoc p̄cepto: nec etiā ep̄s
sed solus papa q̄ntū ad semel in anno. *H*ec etiā eū q̄ nō habet nisi ventalia: q̄
uis aliq̄ dicat̄ talē nō tenet: q̄ p̄ceptū istud intelligit̄ de eo q̄ habet mortalia.
*T*ert̄ tñ est dicere *fm Tho. in. iij. sen. di. xvij.* vbi querit̄ vtr̄ oēs ad p̄fessio-
nē reneant: q̄ si loquamur ex vi sacramēti nō tenet aliq̄s ventalia p̄fiteri: s̄ ex
institutiōe ecclie quādo nō habet alia que p̄fiteat̄: vt obediat̄ p̄cepto ecclie re-
net̄. *N*ā z si cōsci? sibi nō sit de mortali: nō tamē est securus. *I*stud p̄ceptū p̄z
extra de pe. z re. oīs vtriusqz: vtr̄ō: sic. *D*is vtriusqz sexus fidelis postq̄ ad an-
nos discretiōis puenerit omīa sua solus pctā saltē semel in anno fidelit̄ cōfite-
atur pp̄rio sacerdoti z inunctā sibi p̄niam pp̄rijs viribz studeat adimplere: sus-
cipiēs reuerent̄ ad mīn? in pascha eucharistie sacramentū nisi forte de pp̄rij sa-
cerdotis p̄sillo ob aliq̄uā rōnabilē causam ad tēpus ab hmōl p̄ceptiōe duxe-
rit abstinentiū. *A*liq̄n z viuens ab ingressu ecclie arceatur z mortens ch̄tia-
na careat sepultura. *E*t subdit q̄ hoc statutū debeat in ecclia frequēter publi-
carti. *N*e q̄s ex ignorātie cecitate vel amē excusatiōis assumat. *H*ec ibi. *S*u-
per hoc textu plura oporteret explicare. Sed oibz p̄termittis. *Q*uerit̄ q̄s dicat̄
annus discretiōis in quo q̄s tenet̄ p̄fiteri ex p̄cepto ecclesie: *R*espondeo sub
breuibz: q̄ longa cōcertatio fit inter doctores ad assignandū quis sit annus
discretiōis. *Q*uidā em̄ dicunt q̄ annus discretiōis dicit̄ quando quis est
dolcapax. puer autē dicit̄ dolcapax quādo habet vsum ratiōis et cognoscit
peccatū. *A*lij p̄o dicūt q̄ tempus p̄ximū pubertati est tempus discretiōis.
*C*ū em̄ discretio dicat̄ a discerno discernis: oportet q̄ annus discretiōis dica-
tur ille in quo homo scit discernere inter bonum z malum. *H*oc aut̄ fit quan-
do ratio in homine cōualescit z est proximus pubertati. *S*unt alij qui dicūt
q̄ puer dicat̄ dolcapax vel deprehendit̄ habere vsum ratiōis p̄ quedā signa
exteriora: puta ex gestu vel ex verbis: p̄ceptue quādo dat ordinatas responsio-
nes. *N*ōnulli dicunt q̄ ann? discretiōis in puero quo ad cōtrahendū mari-
montum vel ingressum religīōis intelligitur annus. xiiij. completus. *I*n fe-
mīna vero duodecimus. *A*nnus vero discretiōis quo quis ad confessiōnē ob-
ligatur vt aliq̄s dicunt est annus immediate post septennū. scilicet octauus.

Quis est
pprius sa-
cerdos.
Desrenē-
tur ad cō-
fessionē
sel̄ i anno

Quis di-
cat̄ ann?
discretio-
nis.